

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง คุณภาพกำไรของธุรกิจโรงแรมของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับนิยามของคุณภาพกำไร

ผู้วิเคราะห์บางคนก็มองว่าคุณภาพกำไรอาจวัดจากควมมีเสถียรภาพโดยรวมของกำไรที่เกิดขึ้น นั่นคือกำไรที่มีคุณภาพจะสะท้อนให้เห็นในแง่ของกำไรที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน ในขณะที่ผู้วิเคราะห์บางคนมองว่าคุณภาพกำไรในแง่ของความสัมพันธ์ระหว่างกำไรกับผลตอบแทนของตลาด (Market returns) ภายใต้แนวคิดนี้ยิ่งกำไรมีความสัมพันธ์กับผลตอบแทนของตลาดไปในทางเดียวกันมากขึ้นเท่าไร กำไรรู้ก็ยิ่งมีคุณภาพมากขึ้นเท่านั้น (วรศักดิ์ ทูมมานนท์, 2549)

แนวคิดนี้มีวิวัฒนาการมาจากแนวคิดการวิเคราะห์ขึ้นพื้นฐานที่ต้องการค้นหาว่าหลักทรัพย์ใดเป็นหลักทรัพย์ที่มีมูลค่าสูงหรือต่ำกว่ามูลค่าที่แท้จริง (Intrinsic value) ซึ่งเป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นในประเทศสหรัฐอเมริกาในราวๆ ปี ค.ศ. 1930 มูลค่าที่แท้จริงของหลักทรัพย์ตามแนวคิดนี้จะสามารถตรวจสอบยืนยันได้จากการวิเคราะห์งบการเงินของกิจการอย่างละเอียดถี่ถ้วนเพื่อค้นหาสารสนเทศที่จะเป็นตัวบ่งชี้ว่าหลักทรัพย์ของกิจการควรจะซื้อขายกันในราคาที่สูงหรือต่ำกว่ามูลค่าตลาดในขณะนั้น

ในสหรัฐอเมริกาแนวคิดคุณภาพกำไรกลายเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในช่วงปลายยุคปี ค.ศ. 1970 Ayres (Ayres, 1994 อ้างใน วรศักดิ์ ทูมมานนท์, 2549) หนึ่งในบรรดาผู้สนับสนุนแนวคิดคุณภาพกำไรที่เป็นที่รู้จักกันดีคือ Thornton L. O' Glove (Thornton L. O' Glove, 1987 อ้างใน วรศักดิ์ ทูมมานนท์, 2549) ได้ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้ลงทุนเกี่ยวกับการวิเคราะห์องค์ประกอบต่างๆ ของกำไรในรายละเอียดซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการประเมินระดับของเสถียรภาพของตัวเลขกำไรที่แต่ละกิจการจัดทำขึ้น Ayres (Ayres, 1994 อ้างใน วรศักดิ์ ทูมมานนท์, 2549) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่าการตระหนักถึงปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อคุณภาพกำไรที่ตลาดเข้ามามีส่วนรับรู้คือสิ่งสำคัญสำหรับผู้บริหารที่ต้องเผชิญกับการตัดสินใจว่าจะเลือกใช้นโยบายบัญชีใดจึงจะส่งผลกระทบต่อกำไรในทิศทางที่เขาต้องการ เนื่องจากปัจจัยต่างๆ เหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อกำไรในทิศทางที่เขาต้องการ เนื่องจากปัจจัยต่างๆ เหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อสายตาของผู้ลงทุนและเป็นเจ้าหน้าที่ที่มองกลับมายังคุณภาพ

กำไรของกิจการ ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องพิจารณาข้อได้ข้อเสียของการทำให้กำไรของกิจการปรับตัวไปในทางที่ดีขึ้นกับการมองคุณภาพกำไรไปทางลบที่จะตามมาหากมีผู้ตั้งข้อสังเกตว่าการปรับตัวไปในทางที่ดีขึ้นนั้นอันที่จริงแล้วคือการทำให้คุณภาพกำไรลดลง

จากผลงานวิจัยของ Beaver and Dukes (Beaver and Dukes, 1972 อ้างใน วรศักดิ์ ทูมมานนท์, 2549) คือบ่งชี้ว่า อัตราส่วนราคาหุ้นต่อกำไร (P/E ratio) ของแต่ละกิจการจะแตกต่างกันอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิธีการคิดค่าเสื่อมราคาที่กิจการเลือกมาใช้ กล่าวคือกิจการที่คำนวณค่าเสื่อมราคาตามวิธีเส้นตรง (ซึ่งมีแนวโน้มที่จะทำให้กำไรสูง) จะมีค่า P/E ratio ต่ำกว่ากิจการที่คำนวณค่าเสื่อมราคาโดยใช้วิธีอัตราเร่ง เนื่องจากตลาดจะมองกิจการที่คำนวณค่าเสื่อมราคาโดยใช้วิธีเส้นตรงว่ากำลังพยายามที่จะสร้างกำไรให้สูงขึ้น โดยการตัดค่าเสื่อมราคาแบบค่อยเป็นค่อยไป ซึ่งจะส่งผลให้กำไรของกิจการมีคุณภาพต่ำกว่าคุณภาพกำไรของกิจการที่คำนวณค่าเสื่อมราคาโดยใช้วิธีอัตราเร่ง ผลจากการนี้ทำให้ตลาดจึงจำเป็นต้องนำปัจจัยนี้เข้ามาประกอบการคิดลด กำไรในการประเมินมูลค่าของหลักทรัพย์ของกิจการ การมองคุณภาพกำไร อย่างไรก็ตามผลของการวิจัยเชิงประจักษ์ของ Beaver and Dukes (Beaver and Dukes, 1972 อ้างใน วรศักดิ์ ทูมมานนท์, 2549) บ่งชี้ว่าตลาดสามารถล่วงรู้ถึงนโยบายบัญชีที่กิจการเลือกมาใช้ในการจัดทำตัวเลขกำไรและจะพิจารณาแต่เฉพาะกำไรที่ได้ตัดผลกระทบของการเลือกใช้นโยบายบัญชีที่หละหลวมแล้วเท่านั้นในการประเมินมูลค่าหลักทรัพย์ นอกเหนือจากนิยามข้างต้นคุณภาพกำไรยังหมายถึงระดับของความเสี่ยงที่ระวางที่อยู่เบื้องหลังการจัดทำตัวเลขกำไรของบริษัท (White et al, 1998 อ้างใน วรศักดิ์ ทูมมานนท์, 2549) สิ่งบ่งชี้ว่ากำไรของบริษัทเป็นกำไรที่มีคุณภาพ ได้แก่

1. วิธีการรับรู้รายได้ที่ยึดหลักความระมัดระวัง
2. ตีราคาสินค้าคงเหลือโดยใช้วิธี LIFO (ในช่วงเวลาที่สินค้ามีราคาสูงขึ้น)
3. ตั้งสำรองเผื่อหนี้สงสัยจะสูญไว้เป็นจำนวนมากพอสมควรเมื่อเทียบกับยอดลูกหนี้ที่มีอยู่และผลขาดทุนจากหนี้สูญในอดีต
4. ใช้อัตราเร่งในการตัดสินค้าเสื่อมราคาและอายุใช้งานที่สั้นกว่าความเป็นจริง
5. ตัดจำหน่ายค่าความนิยมที่เกิดขึ้นจากการรวมกิจการและสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอื่นๆ ด้วยระยะเวลาที่สั้นที่สุด
6. ตั้งค่าใช้จ่ายดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายดำเนินงานอื่นๆเป็นต้นทุนของสินทรัพย์ให้น้อยที่สุด
7. ตั้งค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับ Computer software เป็นค่าใช้จ่ายรอการตัดบัญชีให้น้อยที่สุด
8. ตัดค่าใช้จ่ายก่อนเริ่มดำเนินงาน (Start-up costs) เป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดขึ้น
9. รับรู้รายได้จากการรับเหมาก่อสร้างเมื่องานเสร็จสิ้น

10. ใช้สมมุติฐานที่ยืดหลักความระมัดระวังในการจัดทำตัวเลขต่างๆเกี่ยวกับแผนการสวัสดิการสำหรับพนักงาน (Employee benefit plans)

11. ตั้งสำรองเพื่อขาดทุนอันเกิดจากคดีข้อพิพาทต่างๆและขาดทุนอันอาจเกิดขึ้นอื่นๆไว้อย่างเพียงพอ

12. ใช้เทคนิคในการทำรายการจัดหาเงินนอกงบดุลให้น้อยที่สุด

13. ปราศจากกำไรที่ไม่ได้เกิดขึ้นเป็นประจำ (Nonrecurring gains) เช่น กำไรจากการขายสินทรัพย์ กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน กำไรจากการไถ่คืนหุ้นกู้ก่อนกำหนด เป็นต้น

14. ปราศจากรายได้ที่ไม่เป็นตัวเงินสด (Non cash earnings) เช่น กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนที่ยังไม่เกิดขึ้นจริง

15. เปิดเผยข้อมูลอย่างชัดเจนและเพียงพอ

สิ่งบ่งชี้ที่กล่าวมานี้ล้วนแต่มีผลทำให้กำไรของกิจการแสดงจำนวนที่ต่ำกว่าความเป็นจริง ทั้งนี้เป็นผลจากการชะลอการรับรู้รายได้และการรับรู้ค่าใช้จ่ายและขาดทุนที่รวดเร็ว แต่ก็ช่วยให้กำไรมีคุณภาพในสายตาของผู้ใช้งบการเงิน

นอกจากนี้คุณภาพกำไรยังหมายถึงความสามารถของตัวเลขกำไรในอดีตในการพยากรณ์ความสามารถในการทำกำไรในอนาคต (Predictability of earnings) การใช้คำนิยามคุณภาพกำไรในลักษณะนี้ค่อนข้างจะเปิดโอกาสให้โต้แย้งได้ เพราะในบางครั้งความสามารถในการพยากรณ์ความสามารถในการทำกำไรในอนาคตอาจเป็นผลมาจาก Earnings management ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้กำไรคือคุณภาพกำไรในตัว นักวิเคราะห์จึงต้องระมัดระวังพอสมควรว่าตนกำลังนำคุณภาพกำไรไปใช้ในความหมายใด (วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2549)

นอกเหนือจากนิยามข้างต้นยังมีผู้ให้นิยามของคุณภาพกำไรว่า “คุณภาพกำไร หมายถึงความสามารถของกำไรในการสะท้อนกระแสเงินสดที่อยู่เบื้องหลังการเกิดกำไร” (Stickney, 1996 อ้างใน วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2549) ตัวเลขกำไรใดก็ตามที่จำเป็นต้องอาศัยการประมาณที่ซับซ้อนกว่าจะได้มาซึ่งตัวเลขกระแสเงินสดในอนาคตจะถือว่ากำไรนั้นมีคุณภาพต่ำ ในขณะที่กำไรของกิจการใดก็ตามที่ช่วงเวลาของการเกิดกำไรสอดคล้องพอดีกับช่วงเวลาของการเกิดกระแสเงินสดจะถือว่าเป็นกำไรที่มีคุณภาพในความหมายนี้

Stickney (Stickney, 1996 อ้างใน วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2549) ได้ตั้งข้อสังเกตว่านอกเหนือจากการที่กิจการจะเลือกรับเอาหลักการบัญชีใดไปใช้แล้ว (เช่น การรับรู้รายได้ในแต่ละงวดเวลา) การประยุกต์หลักการบัญชี (เช่น อายุใช้งานของโรงงานและเครื่องจักร) ตลอดจนการใช้ดุลยพินิจของผู้บริหารในการกำหนดช่วงเวลาของการเกิดค่าใช้จ่าย (เช่น การซ่อมบำรุง การโฆษณา การวิจัยและพัฒนา) ล้วนมีส่วนสำคัญในการกำหนดคุณภาพกำไรด้วยกันทั้งสิ้น กล่าวคือยิ่งการ

กำไรของกิจการต่อคุณภาพมากเท่าไร ก็ยังมีความเป็นไปได้สูงที่กิจการจะปรับแต่งตัวเลขกำไรซึ่งอาจทำให้ผู้ลงทุนเกิดความหลงผิด

นอกจากนิยามต่างๆ ที่ได้ยกมาข้างต้นคุณภาพกำไรยังหมายถึงระดับของสหสัมพันธ์ระหว่างกำไรทางบัญชี (Accounting Income) กับกำไรในเชิงเศรษฐกิจ (Economic Income) ของกิจการ (Schroeder, 1995 อ้างใน วรศักดิ์ ทูมมานนท์, 2549) เทคนิคที่ผู้วิเคราะห์สามารถนำมาใช้ในการวัดคุณภาพกำไรในความหมายนี้มีดังนี้

1. เปรียบเทียบระหว่างหลักบัญชีที่กิจการใช้อยู่กับหลักการบัญชีที่ธุรกิจที่อยู่ในอุตสาหกรรมเดียวกันใช้อยู่และที่ใช้อยู่ในกิจการคู่แข่งกัน เพื่อพิจารณาว่าหลักการบัญชีที่ใช้อยู่ทำให้กำไรสูงเกินกว่าความเป็นจริงหรือไม่
2. ทบทวนการเปลี่ยนแปลงหลักการบัญชีและการเปลี่ยนแปลงในประมาณการต่างๆ ในงวดบัญชีที่ผ่านมาเพื่อพิจารณาว่ากำไรในงวดที่ผ่านมาสูงเกินไปหรือไม่
3. พิจารณาว่ากิจการชะลอค่าใช้จ่ายที่ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของผู้บริหารออกไปในงวดหน้าบ้างหรือไม่ เช่น ค่าโฆษณา โดยการเปรียบเทียบกับค่าใช้จ่ายประเภทเดียวกันนี้ของงวดบัญชีที่ผ่านมา
4. ประเมินว่าค่าใช้จ่ายบางรายการ เช่น ค่าใช้จ่ายอันเกิดจากการรับประกันซ่อมฟรี มีการแสดงไว้ในงบกำไรขาดทุนหรือไม่
5. หาราคาเปลี่ยนทดแทนของสินค้าคงเหลือและสินทรัพย์อื่นๆ เพื่อนำมาประกอบการพิจารณาว่ากิจการสามารถก่อให้เกิดกระแสเงินสดจากการดำเนินงานได้เพียงพอต่อการเปลี่ยนทดแทนสินทรัพย์เหล่านั้นหรือไม่
6. ทบทวนหมายเหตุประกอบงบการเงินเพื่อพิจารณาว่ากิจการมีผลขาดทุนอันอาจจะเกิดขึ้นหรือไม่ที่จะทำให้กำไรและกระแสเงินสดในอนาคตของกิจการลดลง
7. ทบทวนความสัมพันธ์ระหว่างยอดขายกับบัญชีลูกหนี้การค้าเพื่อพิจารณาว่าบัญชีลูกหนี้การค้าเติบโตเร็วกว่ายอดขายหรือไม่
8. ทบทวนค่าเฉลี่ยของประธานกรรมการบริษัทและบทวิเคราะห์ผลการดำเนินงานและฐานะการเงินตามที่ปรากฏในรายงานประจำปีที่ผ่านมา ตลอดจนทบทวนรายงานของผู้สอบบัญชีเพื่อศึกษาความคิดเห็นของบริหารที่มีต่อกิจการในอนาคตและระบุประเด็นปัญหาทางบัญชีที่สำคัญๆ

เทคนิคต่างๆ ที่ได้กล่าวมาข้างต้นช่วยให้ผู้วิเคราะห์พิจารณาได้ว่างบการเงินของกิจการสะท้อนถึงสาระสำคัญทางเศรษฐกิจของการดำเนินงานอย่างเพียงพอหรือไม่ ดังนั้นในการวิเคราะห์

งบการเงินจึงจำเป็นที่ผู้วิเคราะห์จะต้องปรับปรุงงบการเงินเสียก่อนเพื่อให้สะท้อนความเป็นจริงทางเศรษฐกิจให้มากที่สุด

แนวคิดเกี่ยวกับคุณลักษณะของกำไรที่มีคุณภาพ

จากนิยามที่ได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่ายังไม่มีนิยามใดนิยามหนึ่งของคุณภาพกำไรที่ถือว่าเป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปหรือไม่มีแม้แต่ปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งเพียงลำพังที่จะเป็นตัวกำหนดว่ากำไรนั้นมีคุณภาพสูงต่ำเพียงใด ผู้วิเคราะห์แต่ละคนจะเข้าใจหรือให้ความหมายของคำว่าคุณภาพกำไรแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์ ตลอดจนกำหนดคุณลักษณะของกำไรที่มีคุณภาพด้วยแนวคิดที่แตกต่างกันไปสุดแท้แต่วัตถุประสงค์ของผู้วิเคราะห์แต่ละคนอย่างไรก็ตามผู้ลงทุนและผู้วิเคราะห์หลักทรัพย์มักแยกความแตกต่างระหว่างกำไรที่มีคุณภาพและไม่มีคุณภาพออกเป็นแต่ละประเด็น ดังนี้ (Pearlman, 1978 อ้างใน วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2549)

1. กำนวนเพิ่มขึ้นจากการใช้หลักการบัญชีที่ขัดหลักระมัดระวัง (เช่น การตีราคาสินค้าคงเหลือโดยใช้วิธี LIFO และการตัดค่าเสื่อมราคาในอัตราเร่ง เป็นต้น) ไม่ใช่จากหลักการบัญชีที่หละหลวม เช่น การตีราคาสินค้าคงเหลือโดยใช้วิธี FIFO และการคิดค่าเสื่อมราคาโดยใช้วิธีเส้นตรง เป็นต้น
2. เป็นกำไรที่มีความเป็นไปได้สูงที่จะสามารถนำไปจัดสรรในรูปเงินสด ไม่ควรเป็นกำไรที่มีแนวโน้มว่าจะไม่สามารถเปลี่ยนกลับมาเป็นเงินสดที่จะสามารถไปจัดสรรให้แก่ผู้ถือหุ้นได้
3. เป็นกำไรที่ไม่ผันผวนไปจากเส้นแนวโน้มกำไรในอดีต (Earnings Trend Line) หรือจากเส้นแนวโน้มกำไรมาโดยตลอด
4. เป็นกำไรที่ไม่ว่าจะเป็นกำไรในอดีตหรือกำไรในปัจจุบันจะต้องเป็นตัวบ่งชี้ที่ดีของกระแสกำไร (Earnings Stream) ในอนาคต
5. เป็นกำไรที่เกิดจากการประกอบธุรกิจพื้นฐานของกิจการอย่างต่อเนื่อง ไม่ควรเป็นกำไรที่จะไม่เกิดขึ้นอีกหรือเกิดจากกิจกรรมอื่น ๆ ที่นอกเหนือไปจากกิจกรรมขั้นพื้นฐานทางธุรกิจของกิจการ
6. เป็นกำไรที่สะท้อนถึงความระมัดระวังและความเป็นจริง (Prudent, Realistic View) ของกิจการในการมองสถานการณ์ที่กิจการประสบอยู่ในปัจจุบันและที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ไม่ควรเป็นกำไรที่ไม่สะท้อนความเป็นจริงทางเศรษฐกิจและเกิดจากหลักการบัญชีที่เกิดขึ้นจากการมองอนาคตในแง่ดีมากเกินไป
7. เป็นกำไรที่เมื่อผู้วิเคราะห์ได้พิจารณาควบคุมควบคู่กันไปพบว่าไม่มีการปกปิดซ่อนเร้นสิ่งผิดปกติใดๆที่อาจเป็นไปได้ เช่น การตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเป็นค่าใช้จ่ายทันทีใน

งวดที่เกิดขึ้น ไม่ควรเป็นกำไรที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการแสดงสินทรัพย์ที่ในราคาที่สูงเกินไปกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืน

8. เป็นกำไรที่เกิดจากการดำเนินงานอย่างแท้จริง ไม่ควรเป็นกำไรที่เกิดจากการทำธุรกรรมทางการเงินที่เป็นที่น่าสงสัยหรือธุรกรรมทางการเงินที่ทำพรับเพื่อซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อส่วนได้เสียของผู้ถือหุ้นในกิจการตามมา

9. เป็นกำไรที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจภายในประเทศไม่ควรได้มาจากการดำเนินงานในต่างประเทศเป็นหลัก

10. เป็นกำไรที่สามารถเข้าใจได้โดยง่ายไม่ควรที่จะต้องศึกษาจากหมายเหตุประกอบงบการเงินที่ตามมาหลายๆ หน้า ซึ่งจะมีแต่เฉพาะผู้ที่ศึกษาในระดับปริญญาเอกทางการบัญชีและภาษาศาสตร์ร่วมกันเท่านั้นที่จะสามารถเข้าใจได้

แนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์คุณภาพกำไร

จากคุณสมบัติของกำไรที่มีคุณภาพสูง/ต่ำทั้งหมดที่กล่าวมาจึงอาจสรุปได้ว่าปัจจัยที่จำเป็นต่อการวิเคราะห์คุณภาพกำไรมีดังนี้

1. ผลกระทบของสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจที่มีต่อกิจการ
2. ความผันผวนของกำไร
3. รายการที่เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวหรือไม่บ่อยครั้ง
4. ฐานะการเงินของกิจการ
5. นโยบายภาษี
6. วัตถุประสงค์ของผู้ใช้ข้อมูลกำไร
7. คุณภาพสินทรัพย์ที่ก่อให้เกิดรายได้
8. นโยบายบัญชี
9. กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นเป็นประจำ
10. กระแสเงินสดที่อยู่เบื้องหลังการเกิดกำไร

อย่างไรก็ตามผู้วิเคราะห์จะต้องตระหนักด้วยว่าจวบจนปัจจุบันนี้ยังไม่มีข้อสรุปที่ชัดเจนว่าปัจจัยต่างๆเหล่านี้มีผลกระทบต่อมูลค่าของหลักทรัพย์อย่างไร นอกจากนี้ในการประเมินคุณภาพกำไร ยังไม่มีผู้ใดกำหนดมาตรฐานในการจัดอันดับความสำคัญของปัจจัยทั้ง 10 ข้างต้นขึ้นที่จะสามารถเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นการจัดอันดับโดยเรียงเป็นแต่ละปัจจัยไปหรือเรียงเป็นกลุ่มๆ ไป ประการสุดท้ายนัยสำคัญของแต่ละปัจจัยย่อมเปลี่ยนแปลงไปตามแนวโน้มของเศรษฐกิจและความสามารถของผู้ลงทุนแต่ละรายที่จะแบกรับความเสี่ยงจากปัจจัยต่างๆข้างต้น จาก

ปัจจัยต่างๆข้างต้น จึงอาจสรุปได้ว่ากิจการที่มีกำไรที่มีคุณภาพจะมีคุณลักษณะร่วมกันดังนี้ (Pearlman, 1978 อ้างใน วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2549)

1. นโยบายการบัญชีที่ยึดหลักความระมัดระวังและหลักความสม่ำเสมอ ซึ่งจะส่งผลให้การวัดฐานะการเงินและผลการดำเนินงานของกิจการตั้งอยู่บนพื้นฐานของการใช้ดุลยพินิจในการประมาณการภายใต้ความไม่แน่นอนด้วยความรอบคอบระมัดระวัง
 2. กระแสกำไรก่อนหักภาษีเงินได้ที่ได้มาจากรายการที่เกิดขึ้นเป็นประจำ (มากกว่าที่จะได้มาจากรายการที่เกิดเพียงครั้งเดียว) และได้มาจากธุรกิจพื้นฐานของกิจการอย่างแท้จริง
 3. ยอดขายที่สามารถเปลี่ยนกลับมาเป็นเงินสดได้รวดเร็วภายหลังจากที่ได้มีการบันทึกไว้ตามเกณฑ์คงค้างไม่นานนัก
 4. ระดับของกำไรสุทธิและระดับของการเติบโตของกำไรที่ไม่ได้เกิดจากการที่กิจการเสียหายในอัตราที่ลดลงโดยการใช้วิธีที่เสี่ยงต่อการปรับเปลี่ยนประมวลรัษฎากรกรตามมาในอนาคตหรือโดยการใช้วิธีที่จะทำให้เกิดข้อจำกัดที่ร้ายแรงตามมาจากการหลบเลี่ยงการเสียหายหรือจากการตั้งเป็นรายการต่างๆ เป็นรายการรอดตัดบัญชี
 5. ระดับของโครงสร้างหนี้สินที่เหมาะสมสำหรับธุรกิจและโครงสร้างเงินทุนที่ไม่ได้มีการตัดแปลงเพื่อสร้างกำไรต่อหุ้นที่สูงเกินกว่าความเป็นจริง
 6. ประมาณการตัวเลขกำไรที่ส่วนใหญ่แล้วไม่ได้มาจากกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงภายใต้ภาวะเงินเฟ้อหรือไม่ได้มาจากกำไรที่ยังไม่เกิดขึ้นจริงจากความผันผวนของอัตราแลกเปลี่ยน
 7. กำไรที่มีเสถียรภาพ สามารถพยากรณ์ความสามารถในการทำกำไรของกิจการในอนาคตได้ และเป็นตัวบ่งชี้ระดับกำไรในอนาคตที่ดีเทคนิคในการวิเคราะห์คุณภาพกำไร
- การวิเคราะห์คุณภาพกำไรมีวัตถุประสงค์ เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือของงบการเงิน ตลอดจนประเมินความเสี่ยงของหลักทรัพย์และค้นหาสัญญาณเตือนภัยของตัวเลขทางบัญชีที่กิจการจัดทำขึ้น ซึ่งในการวิเคราะห์คุณภาพกำไรนั้นผู้วิเคราะห์ไม่ควรพิจารณาเฉพาะตัวเลขในงบกำไรขาดทุนเท่านั้น แต่ควรให้ความสำคัญกับโครงสร้างทางการเงิน สภาพคล่องทางการเงิน ความพร้อมของแหล่งเงินทุน ตลอดจนโครงสร้างค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานด้วย เทคนิคในการวิเคราะห์คุณภาพกำไร ที่นิยมใช้กันในปัจจุบันมี ดังนี้ (วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2549)

1. การค้นหาสัญญาณเตือนภัย

ผู้วิเคราะห์จะต้องให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์คุณภาพกำไรก็คือการค้นหาสัญญาณเตือนภัยซึ่งเป็นบ่งชี้การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของกิจการที่จะเกิดขึ้นตามมาซึ่งอาจยังไม่ได้มีการสะท้อนเข้าไปในราคาหลักทรัพย์ของกิจการนั้นหรือไม่สามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนจากตัววัดผลการดำเนินการหรือตัววัดฐานะการเงินที่สำคัญๆ

ต่อไปเป็นตัวอย่างของรายการสัญญาเตือนภัยส่วนหนึ่งที่อาจส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรและปัญหาอันอาจเกิดขึ้นตามมา (Pearlman, 1978 อ้างใน วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2549)

1.1 รายงานของผู้สอบบัญชีที่ยาวผิดปกติ ใช้คำพูดประหลาดๆกล่าวถึงความไม่แน่นอนต่างๆที่มีสาระสำคัญ ออกรายงานที่ล่าช้ากว่าปกติ หรือมีการชี้แจงถึงการเปลี่ยนแปลงตัวผู้สอบบัญชี สัญญาเตือนภัยเหล่านี้อาจเป็นตัวบ่งบอกว่าผู้บริหารและผู้สอบบัญชีมีความเห็นที่ขัดแย้งกันเกี่ยวกับรายการบางรายการว่าควรมีวิธีปฏิบัติทางบัญชีอย่างไรจึงจะเกิดความเหมาะสม โดยทั่วไปความเห็นที่ขัดแย้งกันนี้มักจะเกี่ยวข้องกับรายการที่มีความเสี่ยงสูง

1.2 การลดลงในค่าใช้จ่ายที่เป็นไปตามดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร (Total managed costs) เช่น ค่าโฆษณา (หรือการลดลงเมื่อเทียบกับรายได้ค่าขาย) ฝ่ายบริหารจะลดค่าใช้จ่ายเหล่านี้ลงเพื่อให้กิจการทำกำไรได้เข้าเป้า เมื่อรายจ่ายเหล่านี้ลดลง จึงมักมีคำถามตามมว่าจะทำให้ผลประโยชน์ในระยะยาวที่กิจการจะได้รับจะเกิดความเสียหายตามมาด้วยหรือไม่

1.3 การเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชี การเปลี่ยนแปลงประมาณการทางบัญชี หรือการเปลี่ยนแปลงนโยบายการบัญชีที่กิจการใช้อยู่ไปสู่ นโยบายบัญชีที่หละหลวมมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงทางบัญชีอาจเป็นสัญญาเตือนภัยบ่งบอกว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจของกิจการกำลังเปลี่ยนแปลงไปหรืออาจเป็นแค่เพียงการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่ผลกำไรและอัตราการเติบโตของกำไรที่สูงขึ้น

1.4 การเพิ่มขึ้นของบัญชีลูกหนี้หรือรายได้ค้างรับที่แตกต่างไปจากยอดที่กิจการประสบอยู่ในอดีตอย่างเห็นได้ชัดอาจเป็นตัวบ่งบอกว่ากิจการได้มีการให้สินเชื่อทางการค้าเพื่อกระตุ้นยอดขายเพื่อทำกำไรได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ ยอดขายเหล่านี้ อาจเกิดจากการขายให้กับลูกค้าที่มีความเสี่ยงสูงต่อการผิดนัดชำระหนี้ ซึ่งยอดขายเหล่านี้ควรเกิดขึ้นในปีต่อไปแต่กลับถูกขยับเข้ามาเป็นยอดขายของปีปัจจุบัน ซึ่งอาจเป็นยอดขายที่ก่อให้เกิดปัญหาทางการเงินแก่ผู้ขายตามมาในภายหลัง

1.5 การขยายตัวของบัญชีเจ้าหนี้การค้าที่แตกต่างไปจากยอดที่กิจการประสบอยู่ในอดีตอย่างเห็นได้ชัดหรือการขยายระยะเวลาการชำระหนี้เกินไปกว่าระยะเวลาการชำระหนี้โดยปกติอาจเป็นสัญญาเตือนภัยบ่งบอกว่ากิจการต้องการทำให้ยอดดุลของผู้สอบบัญชีเจ้าหนี้คล้ายกับว่าเพิ่งเกิดขึ้นล่าสุด ณ วันที่จัดทำงบดุล

1.6 การเพิ่มขึ้นในยอดคงเหลือในบัญชีสินทรัพย์ไม่มีตัวตนอย่างผิดปกติเป็นสัญญาเตือนภัยบ่งบอกว่ากิจการอาจกำลังตั้งรายจ่ายในสินทรัพย์ไม่มีตัวตนเป็นค่าใช้จ่ายรอการตัดบัญชีเนื่องจากรายได้ที่กิจการทำได้ไม่เพียงพอต่อการที่จะชดเชยรายจ่ายดังกล่าวหากมีการตัดเป็นค่าใช้จ่ายในงวดที่เกิดขึ้น

1.7 มีรายได้มาจากรายการที่เกิดขึ้นเพียงครั้งเดียวและไม่เกิดขึ้นอีกในอนาคตอันใกล้ เช่น กำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ (เช่น อาคารสำนักงานใหญ่ เป็นต้น) การจำหน่ายสินทรัพย์ออกไปในราคาที่ทำกำไรเช่นนี้อาจเกิดขึ้นเพียงเพื่อทำให้กำไรที่เกิดขึ้นจริงไม่ต่างไปจากกำไรที่ได้ประมาณการไว้

1.8 การลดลงในอัตรากำไรขั้นต้นอาจเป็นสัญญาณบ่งบอกว่าการแข่งขันทางด้านราคาทำให้กิจการไม่สามารถปรับราคาสินค้าได้ตามใจชอบหรืออาจเป็นสัญญาณบ่งบอกว่ากิจการไม่สามารถควบคุมต้นทุนได้หรือส่วนผสมผลิตภัณฑ์ที่กิจการทำอยู่อาจเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

1.9 การลดลงในสำรองต่างๆไม่ว่าจะเป็นการตัดจ่ายโดยตรงจากสำรองหรือการโอนกลับรายการสำรองต่างๆ การตัดจ่ายโดยตรงจากสำรองเป็นตัวบ่งบอกว่ารายการอันอาจเกิดขึ้นซึ่งได้มีการตั้งสำรองเพื่อสำหรับจำนวนนี้ไว้แล้วได้เกิดขึ้นตามนั้นจริง ในขณะที่การโอนกลับรายการที่ตั้งสำรองไว้เป็นตัวบ่งบอกว่ากิจการทำขึ้นเพื่อสร้างภาพกำไร

1.10 การเพิ่มขึ้นในเงินกู้ยืมเป็นสัญญาณบ่งบอกว่ากิจการกำลังประสบกับปัญหาในการจัดหาเงินทุนเพื่อการดำเนินกิจกรรมต่างๆจากแหล่งเงินทุนภายในกิจการ

1.11 การเพิ่มขึ้นในบัญชีภาษีเงินได้รอตัดบัญชีอาจเป็นสัญญาณบ่งบอกว่ากิจการกำลังใช้หลักการบัญชีที่หละหลวมในการจัดทำตัวเลขกำไรเพื่อนำเสนอต่อสาธารณชนหรือเป็นสัญญาณบ่งบอกว่ากำไรก่อนหักภาษีเงินได้ซึ่งเป็นตัววัดผลการดำเนินงานที่แท้จริงของกิจการกำลังปรับตัวไปในทางลดลง

1.12 ยอดดุลของบัญชีเงินสดและบัญชีเงินลงทุนในหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดต่ำมาก ณ วันสิ้นปีอาจเป็นสัญญาณบ่งบอกว่ากิจการอาจมีการนำเงินสดไปชำระคืนหนี้เพื่อปรับปรุงอัตราส่วนทุนหมุนเวียนให้สูงขึ้น

1.13 ยอดเงินกู้ยืมระยะสั้นสูงขึ้นอย่างผิดปกติ ณ วันสิ้นปีหรือ ณ ช่วงเวลาที่แตกต่างไปจากปีที่ผ่านๆ มาอาจเป็นสัญญาณบ่งบอกว่ากิจการอาจกู้ยืมเงินมาเพื่อสนับสนุนการขายตอนปลายงวดให้สูงขึ้นหรือเป็นสัญญาณบ่งบอกว่ารูปแบบของการดำเนินธุรกิจอาจกำลังเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

1.14 อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือที่ต่ำลงอาจเป็นสัญญาณบ่งบอกว่าปัญหาทางการขาย ปัญหาทางด้านสินค้าคงเหลือหรือปัญหาทางการผลิตกำลังเกิดขึ้น

นอกเหนือจากสัญญาณเตือนภัยข้างต้น ผู้วิเคราะห์ควรให้ความสำคัญกับสัญญาณเตือนภัยอื่นๆอีกดังนี้ (Schilit, 1993 อ้างใน วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2549)

1. เงินสดบางส่วนของกิจการมีข้อจำกัดในการใช้
2. บัญชีลูกหนี้การค้าหรือรายได้ค้างรับ

- 2.1 ลูกหนี้การค้ำหรือรายได้ค้ำรับค้ำชำระเกินกำหนดค่อนข้างมาก
- 2.2 บัญชีลูกหนี้การค้ำหรือรายได้ค้ำรับมียอดสูงขึ้นในขณะที่ยอดขายไม่เปลี่ยนแปลงไปจากปีก่อนๆ
- 2.3 การพึงพิงอยู่กับลูกค้ำเพียงรายเดียวหรือสองสามราย
- 2.4 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้ำที่ลดลงมีจำนวนสูงที่ยังไม่พ้นระยะเวลาที่ให้สิทธิแก่ลูกค้ำในการส่งคืนสินค้า
3. สินค้าคงเหลือ
 - 3.1 สินค้าคงเหลือที่เพิ่มขึ้นในขณะที่ยอดขายไม่เปลี่ยนแปลงไปจากปีก่อนๆ
 - 3.2 สินค้าคงเหลือที่กิจการนำไปใช้เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกัน
 - 3.3 การประกันภัยที่อาจทำไว้ไม่เพียงพอ
 - 3.4 การเปลี่ยนแปลงวิธีการตีราคาสินค้าคงเหลือ
 - 3.5 การนำต้นทุนที่ไม่เกี่ยวข้องมารวมไว้เป็นส่วนหนึ่งของสินค้าคงเหลือ
4. เงินลงทุนในหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาด
 - 4.1 การโอนถ่ายจากสินทรัพย์หมุนเวียนไปเป็นสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน
 - 4.2 การบันทึกเงินลงทุนในหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดไว้สูงเกินกว่าต้นทุนที่กิจการได้มา
 - 4.3 ไม่มีการตัดจำหน่ายเงินลงทุนในหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดที่มีความเสี่ยงต่อการลดลงในมูลค่าอย่างถาวรออกจากบัญชี
5. สินทรัพย์ถาวร เช่น ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์
 - 5.1 เครื่องจักรและเทคโนโลยีล้าสมัย
 - 5.2 ค่าใช้จ่ายในการซ่อมบำรุงสูง
 - 5.3 ผลผลิตที่ลดลง
 - 5.4 การคิดค่าเสื่อมราคาต่ำเกินไป
 - 5.5 การเปลี่ยนแปลงวิธีการคิดค่าเสื่อมราคา
 - 5.6 การขยายระยะเวลาการตัดค่าเสื่อมราคา
 - 5.7 ค่าเสื่อมราคาลดลง
 - 5.8 การตัดจำหน่ายสินทรัพย์ออกจากบัญชีเป็นจำนวนมาก
6. สินทรัพย์ไม่มีตัวตน
 - 6.1 ระยะเวลาการตัดจำหน่ายที่ยาวเกินไป
 - 6.2 ขยายระยะเวลาการตัดจำหน่าย

6.3 สินทรัพย์ไม่มีตัวตนเมื่อเทียบกับสินทรัพย์รวมและส่วนของผู้ถือหุ้นมีสัดส่วนค่อนข้างสูง

6.4 ยอดดุลของบัญชีค่าความนิยมค่อนข้างสูงต่างๆ ที่ศักยภาพในการทำกำไรของบริษัทที่ถูกลงทุนเริ่มถดถอย

7. หนี้สินโดยประมาณ (Estimated liabilities) แสดงไว้ต่ำเกินไป

2. ประเมินผลกระทบของนโยบายการบัญชีที่กิจการใช้อยู่ที่มีผลต่อคุณภาพกำไร (Evaluation of Accounting Policy affect to Quality of Earning)

การประเมินผลกระทบของนโยบายการบัญชีที่กิจการใช้อยู่ที่มีผลต่อคุณภาพกำไรนี้จะใช้ลักษณะของนโยบายทางการบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพกำไรมาเป็นตัววัดและประเมินผล ซึ่งเกณฑ์ที่ใช้ในการวัดจะประเมินออกมาเป็น 3 ค่า คือ “ทางบวก” แสดงถึงนโยบายการบัญชีที่กิจการใช้อยู่เป็นนโยบายการบัญชีที่ดีและส่งผลให้กำไรของกิจการเป็นกำไรที่มีคุณภาพ “ทางลบ” แสดงถึงนโยบายการบัญชีที่กิจการใช้อยู่เป็นนโยบายการบัญชีที่ไม่ค่อยดีและส่งผลให้กำไรของกิจการเป็นกำไรที่ด้อยคุณภาพ และ “ไม่มีผลกระทบ” แสดงให้เห็นถึงกิจการไม่ได้มีการปฏิบัติหรือใช้เกณฑ์นั้นอยู่ ดังนั้น หากกิจการมีนโยบายการบัญชีที่ส่งผลในทางลบมากเท่าไร ก็ยิ่งส่งผลให้คุณภาพกำไรของกิจการนั้นต่ำลงเท่านั้น

ตารางที่ 2.1 ผลกระทบของนโยบายการบัญชีที่มีต่อคุณภาพกำไร (วรศักดิ์ ทูมมานนท์, 2549)

ลักษณะของนโยบายการบัญชี	ผลกระทบที่มีต่อคุณภาพกำไร	
	ทางลบ	ทางบวก
1. หละหลวม (Liberal)	✓	
2. ระมัดระวังมากเกินไป (Ultraconservative)	✓	
3. สะท้อนความเป็นจริงทางเศรษฐกิจ		✓
4. ค่าต่างๆที่ประมาณขึ้นแตกต่างไปจากค่าที่แท้จริงอย่างมีสาระสำคัญ	✓	
5. นโยบายการบัญชีของกิจการแตกต่างไปจากนโยบายการบัญชีที่ใช้อยู่ในอุตสาหกรรมนั้น	✓	
6. การตั้งค่าใช้จ่ายที่โอกาสที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อกิจการในอนาคตมีน้อยมากเป็นค่าใช้จ่ายรอการตัดบัญชี	✓	

ตารางที่ 2.1 ผลกระทบของนโยบายการบัญชีที่มีต่อคุณภาพกำไร (วรศักดิ์ ทูมมานนท์, 2549)

ลักษณะของนโยบายการบัญชี	ผลกระทบที่มีต่อคุณภาพกำไร	
	ทางลบ	ทางบวก
7. การเปลี่ยนแปลงทางบัญชีเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายการบัญชีที่ทางการกำหนดหรือที่ทางการเสนอแนะ		✓
8. การเปลี่ยนแปลงทางบัญชีที่ขาดเหตุผลสนับสนุนทั้งนี้เมื่อได้พิจารณาจากข้อเท็จจริงรอบด้าน	✓	
9. การเปลี่ยนแปลงทางบัญชีเกิดขึ้นบ่อยครั้ง	✓ ✓	
10. Income Smoothing		
11. กำไรที่ได้มาจากการขยับรายได้ในอนาคตเข้ามาเป็นรายได้ในงวดปัจจุบันหรือการนำรายได้ของงวดก่อนมารับรู้เป็นรายได้ในงวดปัจจุบัน	✓	
12. กำไรสุทธิไม่สัมพันธ์ไปทางเดียวกันกับค่าขายทางลบ	✓	
13. รับรู้รายได้ก่อนที่การให้บริการที่มีนัยสำคัญจะเสร็จสิ้น	✓	
14. ชะลอการรับรู้รายได้ออกไปโดยขาดเหตุผล	✓ ✓	
15. ในงวดปัจจุบันมีการโอนกลับกำไรที่ได้รับรู้ไปแล้วในงวดก่อน		
16. ในงวดปัจจุบันมีการโอนกลับรายการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ของงวดก่อน	✓	
17. ตั้งค่าใช้จ่ายค้างจ่ายไว้ต่ำเกินไป	✓	
18. ตั้งค่าใช้จ่ายค้างจ่ายไว้สูงเกินไป		
19. ในงวดปัจจุบันมีการตั้งสำรองค่าใช้จ่ายหรือขาดทุนที่จะเกิดขึ้นในอนาคตที่มีนัยสำคัญอันเป็นผลมาจากการขาดความระมัดระวังในการตั้งสำรองอย่างเพียงพอในงวดที่ผ่านมา	✓	
20. การล้างบาง (Taking a Financial Bath) โดยการตัดจำหน่ายสินทรัพย์เป็นค่าใช้จ่ายครั้งใหญ่ภายหลังจากที่ผู้บริหารชุดใหม่เข้าทำการครอบงำกิจการ	✓	

3. การประเมินฝ่ายบริหาร (Management Appraisal)

การวิเคราะห์คุณภาพกำไรโดยใช้วิธีการหักคะแนนลงโทษเป็นแต่ละจุดตั้งอยู่บนสมมติฐานที่ว่าภารกิจการเลือกรับนโยบายการบัญชีใดมาใช้นั้น ส่วนหนึ่งก็ขึ้นอยู่กับอุปนิสัยส่วนตัวของผู้บริหาร คะแนนลงโทษจะพิจารณาตัดจากนโยบายการบัญชีที่ผู้ศึกษาเห็นว่าหลวมเกินไป ยกตัวอย่าง เช่น หากกิจการตัดค่าเสื่อมราคาโดยใช้วิธีเส้นตรง จะตัด 1 คะแนน แต่ถ้าหากไม่พบว่ากิจการมีการตัดค่าเสื่อมราคาโดยใช้วิธีเส้นตรง ก็จะไม่มีการตัดคะแนนและใช้คำว่า “ไม่พบ” แทน ยิ่งกิจการสะสมคะแนนลงโทษไว้มากเท่าไร คุณภาพกำไรของกิจการก็ยิ่งลดลงต่ำเท่านั้น

ตารางที่ 2.2 รายการตรวจสอบคุณภาพกำไร (วรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2549)

คุณลักษณะของกำไรที่ไม่มีคุณภาพ	คะแนนลงโทษ
1. การตัดค่าเสื่อมราคาโดยใช้วิธีเส้นตรง (Investment tax)	-1
2. Credit ที่คำนวณขึ้นโดยใช้วิธี Flow through	-1
3. การตั้งสิทธิบัตรเป็นค่าใช้จ่ายรอการตัดบัญชี	-2
4. การใช้วิธีต้นทุนเต็ม(Full cost accounting) ในธุรกิจน้ำมัน	-5
5. การตั้งค่าใช้จ่ายก่อนเริ่มดำเนินงานเป็นค่าใช้จ่ายรอการตัดบัญชี	-1
6. การตั้งสำรองเพื่อขาดทุนไว้ต่ำกว่าผลขาดทุนที่ควรจะได้บันทึกไว้ในทางบัญชี	-1
7. การตัดจำหน่ายค่าใช้จ่ายรอการตัดบัญชีโดยใช้ระยะเวลาที่ยาวเกินไป	-1
8. การตัดค่าเสื่อมราคาโดยอิงอายุการใช้งานกับอายุจริง (Physical life) ซึ่งยาวกว่าอายุที่จะให้ประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจแก่กิจการ (Economic life)	-1
9. จำนวนเงินจ่ายขาดในหนี้สินเงินบำนาญ (ส่วนเกินของหนี้สินเงินบำนาญที่เกินกว่าราคา	

ตารางที่ 2.2 รายการตรวจสอบคุณภาพกำไร (วรรศักดิ์ ทุมมานนท์, 2549)

คุณลักษณะของกำไรที่ไม่มีคุณภาพ	คะแนนลงโทษ
ยุทธกรรมของทรัพย์สินโครงการบ้านญาติ	
จำนวนเงินจ่ายขาดเทียบเท่ากับกำไร ½ ปี	-1
จำนวนเงินจ่ายขาดเทียบเท่ากับกำไร 1 ปี	-2
จำนวนเงินจ่ายขาดเทียบเท่ากับกำไร 2 ปี	-3
10. การรับรู้รายได้จากสัญญาก่อนการชำระเงินจะเสร็จสิ้น	-1
11. การรับรู้รายได้จากงานที่ทำเสร็จเพียงบางส่วน	-1
12. การจัดจำแนกลูกหนี้ระยะยาวเป็นสินทรัพย์หมุนเวียน	-2
13. การตั้งค่าใช้จ่ายทางการตลาดเป็นค่าใช้จ่ายรอกการตัดบัญชี	-1
14. การจัดจำแนกที่ดินรอกการพัฒนาไว้เป็นสินทรัพย์หมุนเวียน	-3
15. ไม่ได้ตัดจำหน่ายค่าความนิยมที่ได้บันทึกไว้	-1
16. การตีราคาสินค้าคงเหลือโดยใช้วิธี FIFO	-1
17. ไม่ได้ใช้สำนักงานสอบบัญชีในกลุ่มของ Big Four ^{1/}	-1
18. การรวมกำไรจากการจำหน่ายสินทรัพย์ไว้เป็นส่วนหนึ่งของรายได้จากการดำเนินงานปกติ	-1
19. การจัดสรรต้นทุนที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าสู่ส่วนงานที่ได้มีการยกเลิกการดำเนินงานมากเกินไป	-1
20. สมควรได้รับคะแนนลงโทษในประเด็นอื่น	-5

^{1/} บริษัทสอบบัญชี 4 บริษัท คือ 1. Deloitte & Touché 2. Price Water House Coopers (PWC)
3. Ernst & Young (E & Y) 4. KPMG

4. การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ได้แก่

อัตราส่วนทางการเงิน เป็นตัวเลขที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างรายการที่สำคัญ ๆ ในงบการเงินและเป็นเครื่องมือในการประเมินสถานะของกิจการได้อย่างถูกต้อง ชัดเจนและสามารถนำไปใช้พิจารณาในเชิงเปรียบเทียบกับอัตราส่วนทางการเงินของกิจการเดียวกัน ในช่วงเวลาที่ต่างกันหรืออาจพิจารณาเปรียบเทียบกับอัตราส่วนทางการเงินของกิจการอื่นหรืออุตสาหกรรมอื่น ๆ ในช่วงเวลาเดียวกัน ซึ่งอัตราส่วนทางการเงินที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพกำไร มีดังต่อไปนี้

4.1 อัตราส่วนทุนหมุนเวียน (Current Ratio)

$$= \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

อัตราส่วนทุนหมุนเวียน เป็นอัตราส่วนที่แสดงสภาพคล่องในการดำเนินงานของกิจการว่า กิจการสามารถจัดหาสินทรัพย์ได้มากกว่าหรือเท่ากับหนี้สินที่กิจการ มีอยู่หรือแสดงฐานะการเงินในระยะสั้นของกิจการ โดยพิจารณาเฉพาะสินทรัพย์และหนี้สินที่มีสภาพคล่องสูง (ระยะสั้น) อัตราส่วนที่ดีควรมีค่ามากกว่า 1 เนื่องจากกิจการสามารถจัดหาสินทรัพย์ได้มากกว่าการก่อหนี้หรือกิจการมีสินทรัพย์หมุนเวียนมาพอที่จะชำระหนี้ได้เร็ว

4.2 อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ (Debt-to-Asset Ratio)

$$= \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์ เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงสัดส่วนของเงินทุนรวมของกิจการที่มาจาก การก่อหนี้หรือแสดงสภาพคล่องในการดำเนินงานของกิจการว่ากิจการสามารถจัดหาสินทรัพย์ได้มากกว่าหรือเท่ากับหนี้สินที่มีอยู่ อัตราส่วนที่ดีควรมีค่าน้อยกว่า 1 เนื่องจากกิจการสามารถจัดหาสินทรัพย์ได้มากกว่าการก่อหนี้ ซึ่งกิจการใดมีอัตราส่วนนี้สูงเกินไปย่อมไม่เป็นผลดี เพราะกิจการจะมีภาระในรูปของดอกเบี้ยจ่ายจำนวนมาก

4.3 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt-to-Equity Ratio)

$$= \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น เป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงสัดส่วนของเงินทุนจากการกู้ยืมต่อเงินลงทุนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนที่ดีควรมีค่าน้อยกว่า 1 เนื่องจากเงินลงทุนจากผู้ถือหุ้นเป็นเงินทุนที่ไม่มีการผูกพัน(ดอกเบี้ยจ่าย)ในขณะที่การกู้ยืมเงินนั้น กิจการจะต้องมีการผูกพันในการจ่ายดอกเบี้ย ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำกำไรของกิจการ

4.4 อัตราส่วนคุณภาพกำไร (Quality of Earning)

$$= \frac{\text{กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษี}}{\text{กำไรก่อนหักดอกเบี้ยจ่าย ภาษีและค่าเสื่อมราคา}}$$

อัตราส่วนคุณภาพกำไร เป็นอัตราส่วนที่บ่งบอกถึงความแตกต่างระหว่างกระแสเงินสดจากการดำเนินงานกับกำไรที่ได้รายงานในงบกำไรขาดทุน หากผลการวิเคราะห์อัตราส่วนคุณภาพกำไรบ่งชี้ว่ากระแสเงินสดจากการดำเนินงานมีความแตกต่างจากกำไรอย่างเห็นได้ชัด เช่น อัตราส่วนคุณภาพกำไรมีค่าเป็นลบ ก็เป็นสัญญาณเตือนภัยให้ค้นหาสาเหตุของความผิดปกติที่อาจเกิดจากการตกแต่งงบการเงิน โดยกิจการอาจมีการรับรู้รายได้เร็วกว่าที่ควรจะเป็น มีการตั้งพักค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนบางรายการ ไว้เป็นค่าใช้จ่ายในอนาคต พยายามหลบเลี่ยงการตัดค่าเสื่อมราคา วิธีการดังกล่าวทำให้กำไรสุทธิของกิจการสูงขึ้นแต่ไม่ผลทำให้กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานสูงขึ้นตามไปด้วย กำไรที่เกิดขึ้นจึงเป็นกำไรที่ด้อยคุณภาพ

5. การใช้อัตราส่วนจากงบกระแสเงินสด

แนวคิดการวัดคุณภาพกำไร โดยใช้อัตราส่วนทางการเงินที่คำนวณขึ้นจากงบกระแสเงินสดมีจุดเริ่มต้นมาจากการที่ผู้วิเคราะห์มักมีอุปสรรคในการตีความหมายและวิเคราะห์งบการเงิน โดยเฉพาะเมื่อกำไรที่คำนวณขึ้นตามเกณฑ์คงค้างกับกระแสเงินสดจากการดำเนินงานไม่สัมพันธ์ไปในทางเดียวกัน การคำนวณและการใช้กระแสเงินสดจากการดำเนินงานในการวิเคราะห์งบการเงินน่าจะเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยจัดการบิดเบือนอันเกิดขึ้นจากการเปรียบเทียบกำไรของแต่ละกิจการที่คำนวณขึ้น โดยการใช้นโยบายการบัญชีที่แตกต่างกันอัตราส่วนทางการเงินที่จะกล่าวถึงต่อไปจะช่วยให้ความกระจ่างให้กับผู้วิเคราะห์ว่า (1) กิจการสามารถก่อให้เกิดกระแสเงินสดจากการดำเนินงานได้มากน้อยเพียงใดที่จะชดเชยความจำเป็นในการลงทุนในสินทรัพย์ถาวร ความจำเป็นในการถือสินค้าคงเหลือ ความจำเป็นในการจ่ายเงินปันผลรวมทั้งความจำเป็นในการชำระหนี้เมื่อครบกำหนด (Operating capital needs) (2) กิจการยังคงสามารถรักษาระดับสินทรัพย์ไว้ได้หรือไม่ (ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดจากการดำเนินงานของกิจการกับกำไรจากการดำเนินงาน) (3) ค่าเสื่อมราคามีผลกระทบต่อกระแสเงินสดจากการดำเนินงานมากน้อยเพียงใด

5.1 อัตราส่วนกระแสเงินสดจากการดำเนินงานต่อหนี้สินหมุนเวียน (Cash Flow from Operation-to-Current Liability Ratio)

$$= \frac{\text{กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน} \times 100}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

อัตราส่วนกระแสเงินสดต่อหนี้สินหมุนเวียน แสดงให้เห็นถึงกระแสเงินสดจากการดำเนินงานของกิจการ เมื่อนำมาเทียบกับหนี้สินหมุนเวียนยังมีกระแสเงินสดในสัดส่วนที่สูงเมื่อเทียบกับหนี้สินหมุนเวียนก็ยิ่งดี ทั้งนี้อัตราส่วนที่ถือว่าแสดงฐานะทางการเงินอยู่ในระดับดี อยู่ที่ร้อยละ 40 ขึ้นไป

5.2 ดัชนีกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน (Operating Cash Index)

$$= \frac{\text{กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน}}{\text{กำไรสุทธิ}}$$

ดัชนีกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน เป็นสิ่งที่บ่งบอกว่า หากกิจการสามารถก่อให้เกิดกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน ได้เท่ากับกำไรสุทธิที่รายงานไว้ ย่อมแสดงให้เห็นว่ากำไรนั้นเกิดจากการดำเนินงานที่แท้จริง ไม่ใช่การทำธุรกรรมทางการเงินและถือว่าเป็นกำไรที่มีคุณภาพ ในทางกลับกันหากกระแสเงินสดจากการดำเนินงานมีค่าเป็นลบติดต่อกันหลายปี ในขณะที่กำไรสุทธิเป็นบวกหรือสูงกว่ากระแสเงินสดจากการดำเนินงานติดต่อกันเป็นระยะเวลานาน กำไรที่เกิดขึ้นก็จัดเป็นกำไรที่ด้อยคุณภาพ

5.3 ผลกระทบของค่าเสื่อมราคาและค่าใช้จ่ายตัดจำหน่ายที่มีต่อกระแสเงินสด (Depreciation / Amortization Impact Ratio)

$$= \frac{\text{ค่าเสื่อมราคา}}{\text{กระแสเงินสดจากการดำเนินงาน}}$$

อัตราส่วนผลกระทบของค่าเสื่อมราคาและค่าใช้จ่ายตัดจำหน่ายที่มีต่อกระแสเงินสดเป็นตัวบ่งบอกว่าอัตราร้อยละของกระแสเงินสดจากการดำเนินงานที่ได้มาจากการบวกกลับค่าเสื่อมราคาและค่าใช้จ่ายตัดจำหน่ายกลับไปตัวเลขกำไร อัตราส่วนนี้จึงถือว่าเป็นตัววัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานของกิจการไปด้วยในตัว โดยทั่วไปผู้วิเคราะห์จะมองว่าการดำเนินงานของกิจการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หากค่าเสื่อมราคาและค่าใช้จ่ายตัดจำหน่ายมีผลกระทบน้อยมากต่อกระแสเงินสดจากการดำเนินงาน

5.4 อัตราส่วนการลงทุนต่อ (Reinvestment Ratio)

$$= \frac{\text{เงินลงทุนในสินทรัพย์ถาวร}}{\text{ค่าเสื่อมราคา + เงินรับจากการขายสินทรัพย์}}$$

อัตราส่วนการลงทุนต่อมั่งใช้เปรียบเทียบกับอัตราส่วนผลกระทบของค่าเสื่อมราคา และค่าใช้จ่ายตัดจำหน่ายที่มีต่อกระแสเงินสด เพื่อให้เกิดความกระจ่างชัดเกี่ยวกับความเพียงพอของการลงทุนต่อและการรักษาระดับทุนของกิจการ (Asset Maintenance Base)

5.5 อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Interest Coverage Ratio)

$$= \frac{\text{กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษี}}{\text{ดอกเบี้ยจ่ายเป็นเงินสดระหว่างปี}}$$

อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย เป็นตัวบ่งบอกว่ากิจการสามารถจัดหาเงินจากกิจกรรมดำเนินงาน เพื่อนำไปชำระดอกเบี้ยได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ ซึ่งอัตราส่วนที่ดีควรมีค่ามากกว่า 1 ยิ่งอัตราส่วนมีค่ามากก็แสดงว่ากิจการมีความสามารถในการชำระดอกเบี้ยและมีสภาพคล่องสูงอีกด้วย

5.6 อัตราผลตอบแทนในรูปกระแสเงินสดต่อสินทรัพย์รวม (Cash Flow Return on Assets)

$$= \frac{\text{กระแสเงินสดจากกิจกรรมดำเนินงานก่อนหักดอกเบี้ยจ่ายและภาษี}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$$

อัตราส่วนผลตอบแทนในรูปกระแสเงินสดต่อสินทรัพย์รวมเป็นตัววัดผลตอบแทนจากการใช้สินทรัพย์ในรูปกระแสเงินสด ยิ่งอัตราส่วนนี้สูงเท่าไร ก็เท่ากับว่ากิจการใช้สินทรัพย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและกำไรของกิจการนั้นก็ถือว่ามีความคุณภาพไปด้วย

6. วัดความแปรปรวนและความเสี่ยง (Standard Deviation and Risk Measurement)

คุณภาพกำไรอาจวัดได้จากความผันผวนของกำไรไปจากเส้นแนวโน้มในช่วงที่ผ่านมาเนื่องจากความผันผวนของกำไรที่น้อยกว่า (กระแสกำไรที่มีเสถียรภาพมากกว่า) จะเป็นตัวบ่งบอกว่าหลักทรัพย์นั้นมีความเสี่ยงต่อการลงทุนน้อยกว่า ความผันผวนของกำไรที่น้อยกว่าจึงตามมาด้วยกำไรที่มีคุณภาพสูงกว่า ตัววัดในเชิงสถิติที่นำมาใช้ในการวัดความแปรปรวนและความเสี่ยงอันเกี่ยวเนื่องกับกำไรได้

6.1 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานจะเป็นตัวบ่งบอกว่ากำไรที่นำมาใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างผันผวนไปจากค่าเฉลี่ยของการกระจายตัวเลขกำไรเพียงใด ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานสามารถวัดได้ดังนี้

$$S = \sqrt{\frac{\sum (x - \bar{x})^2}{n}}$$

โดย S = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X = ค่าที่ประกาศในที t
 \bar{X} = ค่าไรถั่วเฉลี่ย
 n = จำนวนปี

ยิ่งค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกำไรสูงเท่าไร ความมีเสถียรภาพของกำไรของกิจการก็ลดน้อยลงเท่านั้น ดังนั้นค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่สูงจึงเป็นตัวบ่งบอกว่ากำไรนั้นมีคุณภาพต่ำ

6.2 สัมประสิทธิ์ความแปรปรวน

สัมประสิทธิ์ความแปรปรวนจะเป็นตัวบ่งบอกของการกระจายกำไรสัมพันธ์ กล่าวคือตัววัดอัตราร้อยละของความเบี่ยงเบนมาตรฐานเมื่อเทียบกับกำไรโดยเฉลี่ย เนื่องจากในบางสถานการณ์การพิจารณาแต่เฉพาะค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเพียงอย่างเดียวอาจก่อให้เกิดการหลงผิด เช่นในกรณีที่การกระจายความน่าจะเป็นของตัวเลขกำไรของสองกิจการที่นำมาเปรียบเทียบมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากัน แต่มีค่าเฉลี่ยของกำไรที่แตกต่างกัน ไม่ได้หมายความว่ากำไรของสองกิจการนั้นจะต้องมีคุณภาพทัดเทียมกันเสมอไป ในกรณีเช่นนี้ผู้วิเคราะห์ควรคำนวณสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวนซึ่งช่วยให้สามารถแยกความแตกต่างของความมีคุณภาพกำไรของสองกิจการที่นำมาเปรียบเทียบ

$$V = \frac{S}{\bar{X}}$$

โดยที่ V = สัมประสิทธิ์ของความแปรปรวน
 S = ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 \bar{X} = ค่าไรถั่วเฉลี่ย

สัมประสิทธิ์ของความแปรปรวนนำมาใช้ในการประเมินความไม่เสถียรภาพของกำไรของแต่ละกิจการที่นำมาเปรียบเทียบยิ่งสัมประสิทธิ์ของความแปรปรวนของกำไรของกิจการยิ่งมีมากขึ้นเท่าไร กระแสกำไรของกิจการก็ยิ่งมีความเสี่ยงมากขึ้นเท่านั้นและถือว่าเป็นกำไรที่ด้อยคุณภาพ

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ไพบุลย์ รอบคอบ (2545) ศึกษาถึงการวิเคราะห์คุณภาพกำไร ของธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าคุณภาพกำไรของธุรกิจพัฒนาอสังหาริมทรัพย์ส่วนใหญ่ มีแนวโน้มของคุณภาพกำไรที่ดีและเป็นคุณภาพของกำไรที่แท้จริง ซึ่งมาจากการบริหารจัดการที่ดี การศึกษาพบว่าบริษัทขนาดใหญ่มีคุณภาพกำไรที่ดีกว่าบริษัทขนาดเล็ก และมีความสามารถในการก่อให้เกิดกระแสเงินสดจากการดำเนินงานที่สามารถนำไปชำระหนี้สินนำไปลงทุนกลับในสินทรัพย์ หรือนำไปจ่ายเงินปันผลได้ดีกว่าบริษัทขนาดเล็ก รวมถึงมีความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยได้ดีกว่า แต่บริษัทขนาดเล็กดำเนินนโยบายการบัญชีที่รัดกุมกว่าบริษัทขนาดใหญ่

จากการศึกษาหมายเหตุประกอบงบการเงินระหว่างปี 2544-2545 ทั้งบริษัทขนาดใหญ่และขนาดเล็ก มีการนำเสนอต่อผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น บุคคล และ องค์กรภายนอก มีผลประกอบการที่มีแนวโน้มดีขึ้นเป็นลำดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึง ชื่อเสียงและความเชื่อมั่นให้แก่เจ้าหนี้ และลูกค้าที่ต้องการซื้ออสังหาริมทรัพย์หรือหุ้นของธุรกิจ เพื่อระดมทุนจากผู้ถือหุ้นและ นักลงทุนทั่วไป

ภคินี อริยะ (2547) ศึกษาเรื่องการตกแต่งงบการเงินที่มีผลกระทบต่อคุณภาพกำไร ของกลุ่มสถาบันการเงินที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าการตกแต่งงบการเงินของกลุ่มสถาบันการเงินมีผลกระทบต่อคุณภาพกำไร ทำให้กำไรที่นำเสนอฝ่ายทางงบการเงินเป็นกำไรที่ไม่สามารถแสดงฐานะที่แท้จริงทางเศรษฐกิจ และไม่เพียงพอต่อการนำมาเป็นข้อมูลเพื่อตัดสินใจในการลงทุน ศึกษาโดยใช้หลักเกณฑ์ในการประเมินการตกแต่งงบการเงินที่มีผลต่อคุณภาพกำไร พบว่ารูปแบบในการตกแต่งงบการเงินที่สถาบันการเงินนำมาใช้ ได้แก่ การไม่บันทึกหรือเปิดเผยข้อมูลอย่างครบถ้วน โดยไม่ได้ตั้งค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญ หรือตั้งไว้ไม่เพียงพอหรือมากเกินไป เนื่องจากการมีหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ จำนวนมาก นอกจากนี้ยังมีการจัดการเกี่ยวกับรายได้ด้วยการจัดหารายได้เพียงครั้งเดียว ด้วยการกู้ยืมจากบริษัทในเครือ การตัดจำหน่ายค่าปรับปรุงอาคารซึ่งเป็นรายจ่ายฝ่ายทุนเป็นค่าใช้จ่าย และมีการเปิดเผยข้อมูลที่ไม่เพียงพอในจำนวนสินทรัพย์และหนี้สิน รวมถึงการเปลี่ยนแปลงนโยบายบัญชีในเรื่องสินทรัพย์รอการขาย และพบว่าอัตราส่วนทางการเงินและการวัดความแปรปรวนและความเสี่ยงไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกันทำให้ยากต่อการประมาณการแนวโน้มกำไรในอนาคตของสถาบันการเงิน

วชิโรบล ต่อจากหมื่น (2550) ศึกษาเรื่องคุณภาพกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูการดำเนินงาน จากการศึกษาพบว่า กำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่อยู่ในระหว่างฟื้นฟูการดำเนินงานที่ยังคงให้เปิดเผยซื้อขายหลักทรัพย์ของบริษัทต่อไปเป็นกำไรที่มีคุณภาพ และพบว่าแม้จะพบว่า กิจการไม่สัมฤทธิ์ผล

เตือนภัยเรื่องการออก怨言ล่าช้า การมียอดเงินกู้ยืมระยะสั้นสูงขึ้นอย่างผิดปกติและกำไรสุทธิไม่สัมพันธ์กับค่าขายแต่จากการนำข้อมูลจากงบการเงินมาวิเคราะห์พบว่า กิจกรรมในกลุ่มนี้มีอัตราส่วนสภาพคล่องที่ดีและยังใช้สินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่กำไรของบริษัทที่ถูกถอนชื่อหลักทรัพย์ออกจากกระดานซื้อขายและให้อยู่ในกลุ่มบริษัทจดทะเบียนที่แก้ไขการดำเนินงานไม่ได้ตามกำหนดเป็นกำไรที่ด้อยคุณภาพ เนื่องจากสิ่งที่มีผลกระทบทางด้านลบต่อคุณภาพกำไรที่ค้นพบมีผลกระทบต่อคุณภาพกำไรของกิจกรรมในกลุ่ม โดยพบว่ากิจกรรมมีเงินสดและเงินลงทุนในหลักทรัพย์ในความต้องการของตลาดที่ต่ำมาก ณ วันสิ้นปี บัญชีลูกหนี้การค้าหรือรายได้ค้างรับมียอดสูงขึ้นในขณะที่ยอดขายไม่เปลี่ยนแปลง การลดลงในอัตรากำไรขั้นต้น ยอดเงินกู้ยืมระยะสั้นสูงขึ้นอย่างผิดปกติ และกำไรสุทธิไม่สัมพันธ์ไปทางเดียวกันกับค่าขาย ซึ่งไม่สามารถหาสาเหตุได้ และจากการนำข้อมูลมาวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน พบว่า กิจกรรมในกลุ่มนี้ขาดสภาพคล่องในการดำเนินงานแสดงให้เห็นถึงกำไรที่ด้อยคุณภาพ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved